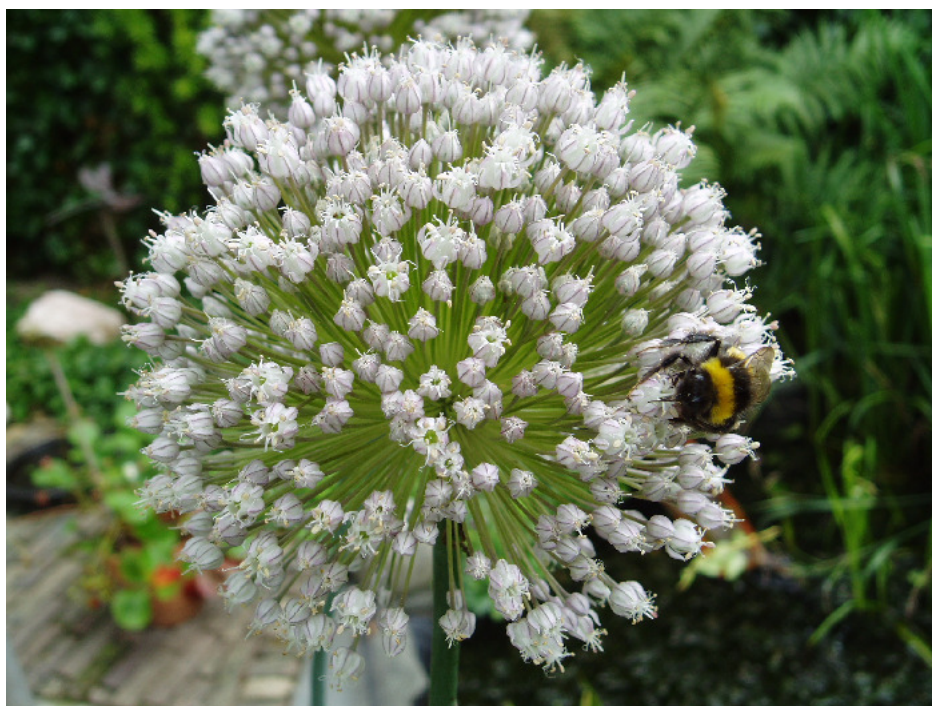

BLOEIENDE BORDERS

VOEDSEL VOOR WILDE BIJEN EN VLINDERS

KNNV afdeling Delfland

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
<http://twitter.com/#!/KNNVafdDelfland>

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Bloemenborders	3
3.	Meer planten.....	6
4.	Drachtplantenkalender	7
5.	Voerakkers	8
	Contactgezocht	13

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2012

Referentie: Jaap Groenveld, Bloeiende borders, KNNV afdeling Delfland, 2012

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1. Inleiding

2012 is voor de KNNV afdeling Delfland het jaar van de Bloeiende bermen, dat als onderdeel van het Jaar van de Bij. Elke tuinbezitter is in de ogen van de KNNV ook een natuurbeheerder, want van ieder stukje grond kan de natuur gebruik maken, als je deze maar de kans geeft. Het eenvoudigste is dit om de juiste planten op de juiste plek neer te zetten. Of te wel in een tuin planten neerzetten die daar tot hun recht komen en waaraan de tuinbezitter ook veel plezier kan beleven. Eén van behoefte van wilde bijen en zweefvliegen is het vinden van nectar en stuifmeel. Vlinder hebben genoeg aan nectar. Met onderstaande lijst worden zowel de behoefte van de tuinbezitter als insect voorzien. De tuinbezitter kan genieten van deze diertjes en het insect van het voedsel.

2. Bloemenborders

voorjaar

De onderstaande plantencombinatie doet het ook goed in de schaduw, en geeft bloei van voorjaar tot vroege zomer.

- **Damastbloem** (*Hesperis matronalis*). Sterke plant met heerlijk geurende bloemen in mei en juni.
- **Hondsdrif** (*Glechoma hederacea*). Gezellig kruiptje, ook geschikt voor de zg. 'Hanging baskets'. Bloeit van april tot in juni.
- **Longkruid** (*Pulmonaria*). Gevlekt blad, en in april en mei bloemen van blauw tot rood. Goede bodembedekker voor een koele schaduwhoek.
- **Sleutelbloem**, beter bekend als Primula. Bekende kleurrijke voorjaarsbloei, van maart tot mei. Ook geschikt voor bakken en potten.
- **Zenegroen** (*Ajuga reptans* 'Atropurpurea'). Donkerbladig inheems kruiptje met blauwviolet kaarsjes van mei tot juni.

Bloemenborder: zomer

- **Dropplant** (*Agastache*). Een plant met een opvallende anijsgeur, die liever droog dan te nat staat. De bloemen zijn aantrekkelijk voor vlinders en andere insecten.
- **Duizendblad** (*Achillea*). Ook een belangrijke waard- en voedselplant voor insecten. Er zijn meerdere soorten verkrijgbaar met gele, witte, of rose bloemen.
- **Hartgespan** (*Leonurus cardiaca*). Een waardevolle plant voor honingbijen en wilde bijen. Bloeit lila in juni en juli, en heeft grijsgroen blad.
- **Kattenstaart** (*Lythrum salicaria*). De kattenstaart is een moerasplant, die het echter in de bloemenborder ook prima doet, zolang het niet al te droog is.
- **Zonneroosje** (*Helianthemum*). Het zonneroosje is een laag kruipend plantje voor een zonnige plek op de voorgrond. Van mei tot juli verschijnen de bloemen die voor zo'n fijn plantje behoorlijk groot zijn. Kleuren variëren van geel tot

oranje, zalm, brons en rood.

Bloemenborder (nazomer/herfst)

Deze bloemen zijn mooi te combineren en vormen bij elkaar een waar nectarparadijs in de nazomer en herfst.

- **Guldenroede** (Solidago, diverse cultivars). Guldenroede is een sterke plant en groeit ook op moeilijke plaatsen, zolang het maar geen diepe schaduw is. Rond de gele pluimen zoemen de bijen.
- **Hemelsleutel** (Sedum telephium 'Herbstfreude', Sedum spectabilis). Een makkelijke plant met roze bloemschermen waar altijd insecten op te vinden zijn.
- **Herfstaster** (Aster novi-belgii). De herfstaster is veelzijdig. Bloemen voor de bijtjes, en zaden voor de vogels.
- **Koninginnekruid** (Eupatorium cannabinum. Deze inheemse plant is een magneet voor bijen en vlinders.
- **Ijzerhard** (Verbena bonariensis). Deze opgaande plant met paarse pluimpjes is de vlinderstruik onder de vaste planten.

3. Meer planten

Voorjaar

Bolgewassen: sneeuwklokje, krokus, botanische tulpen, winterakoniet, blauw druifje, sterhyacint.

Vaste planten en tweejarige planten: winterheide, grote dotter, judaspenning, muurbloem.

Heesters: skimmia, gele kornoelje, mahonia, buxus, ribes, berberis, dwergmispel.

Bomen: wilg, prunus, fruitbomen, sierappel, paardenkastanje, esdoorn.

Zomer

Eenjarige planten: vergeet-mij-niet, korenbloem, hondstong, slangenkruid, zonnebloem, afrikaantje, begonia, cosmea, moerasbloem, zaaidahlia.

Tuinkruiden: borage, dille, rozemarijn, munt, bieslook, citroenmelisse, thijm, salie, hysop, marjolein.

Vaste planten: campanula, kaasjeskruid, sedum, salvia, zonnekruid, guldenroede, lavendel.

Bomen: acacia, lederboom, linde, honingboom, tamme kastanje.

Najaar

Bolgewassen: herfststijloos, herfstkrokus.

Vaste planten: herfstaster, hemelsleutel, dropplant, herfstanemoon, zijdeplant.

Klimplanten: bruidsluier, wilde wingerd, klimop.

Heesters: Cariopteris, heide

4. Drachtplantenkalender

In de onderstaande tabel vind je een aantal belangrijke drachtplanten. Het aantal ** geeft een indicatie voor de waarde als drachtplant voor de bijen.

Door de klimaatverandering is de bloeiperiode sterk aan het veranderen. De laatste jaren ligt deze periode soms wel twee weken eerder dan hier vermeld.

Soort	Waarde	Bloeiperiode
Sneeuwkllokje	**	jan-mrt
Hazelaar	****	febr-mrt
Krokus	****	febr-mrt
Wilg	****	mrt-april
Paardenbloem	****	mrt-mei
Hyacint	**	mrt-april
Hoefblad	***	mrt-april
Appel	****	april-mei
Kers	***	april-mei
Peer	***	april-mei
Hulst	***	april-mei
Morel	**	mei-juni
Kastanje	***	Mei
Noot	****	Mei
Koolzaad / raapzaad	****	Mei
Linde	****	Juli
Dopheide (Erica)	***	juni-sept
Klaver	***	juni-sept
Kamperfoelie	***	juli-aug
Distel	**	juli-aug
Klimop	**	aug-sept
Struikheide (Calluna)	**	aug-sept

5. Voerakkers

Hieronder vind je een inventarisatie van drachtplanten die in aanmerking komen voor een drachtplantenmengsel voor het inzaaien van voerakkers voor insecten.

Bernagie of komkommerkruid, <i>Borago officinalis</i> Geschikte grondsoort: alle grondsoorten Kleur: blauw, ruwbladigenfamilie Hoogte: 80-90 cm Zaaitijd: april tot augustus Bloeiperiode: juni-sept. Bijzonderheden: Zeer geschikt als groenbemester en bodemverbeteraar. Aan te bevelen op percelen, waar kruisbloemigen in verband met bodemziekten minder gewenst zijn.	
Bladrammanas, <i>Raphanus sativus</i> Geschikte grondsoort: alle grondsoorten Kleur: wit Hoogte: 30 cm Zaaitijd: april - augustus Bloeiperiode: mei - sept Bijzonderheden: groenbemester	
Boekweit, <i>Fagopyrum esculentum</i> Geschikte grondsoort: kan op de armste grond worden geteeld. Kleur: wit tot roze Hoogte: 50 cm Zaaitijd: mei Bloeiperiode: bloeit 100 dagen na zaaien Bijzonderheden: Wegens de gevoeligheid voor nachtvorst dient boekweit niet voor eind mei te worden gezaaid.	

Bosliefje, <i>Nemophila menziesii</i> Geschikte grondsoort: alle grondsoorten Kleur: hemelsblauw Hoogte: 15-30 cm Zaaitijd: april Bloeiperiode: mei tot in de herfst Bijzonderheden: lang bloeiend	
Dille, <i>Anethum graveolens</i> Geschikte grondsoort: Kleur: geel Hoogte: 70 cm Zaaitijd: april - juni Bloeiperiode: juli tot in de herfst Bijzonderheden:	
Gele mosterd, <i>Sinapis alba</i> Geschikte grondsoort: geschikt voor de meeste grondsoorten Kleur: geel Hoogte: ca. 50 cm Zaaitijd: mei - juli Bloeiperiode: juni - augustus Bijzonderheden:	
Karwij, <i>Carum carvi</i>; schermbloemfamilie Geschikte grondsoort: Kleur: wit Hoogte: 120 cm Zaaitijd: vanaf half maart Bloeiperiode: mei-juni Bijzonderheden: tweejarige schermbloemige plant ontwikkelt in	

het eerste jaar slechts een bladrozet. In het tweede jaar vormt ze gladde tot 1,20 meter hoge stengels met een scherm van witte en roze bloempjes.	
Klaproos, <i>Papaver somniferum</i> Geschikte grondsoort: Kleur: rood Hoogte: 100 cm Zaaitijd: maart – juni Bloeiperiode: juni t/m juli Bijzonderheden:	
Korenbloem, <i>Centaurea cyanus</i> Geschikte grondsoort: schraal, veel zand en weinig humus Kleur: blauw Hoogte: 40-60 cm Zaaitijd: april-mei Bloeiperiode: juni tot en met augustus Bijzonderheden: De gewone wilde korenbloem komt steeds sporadischer voor op de Nederlandse akkers.	
Malva, kaasjeskruid, <i>Malva neglecta</i> Geschikte grondsoort: alle grondsoorten Kleur: lila tot witachtig Hoogte: 10-40 cm Zaaitijd: april Bloeiperiode: juni tot in de herfst Bijzonderheden: lang bloeiend	

Nigella sativa, Zwarte komijn Geschikte grondsoort: Kleur: blauw, juffertje-in-'t-groen Hoogte: 40-60 cm Zaaitijd: vanaf begin mei Bloeiperiode: juli tot sept. Bijzonderheden: zwarte zaden geuren als venkel en smaken naar peper en nootmuskaat.	
Phacelia, Phacelia tanaecetifolia Geschikte grondsoort: alle grondsoorten, levert op zware kleigrond minder nectar. Kleur: blauw Hoogte: tot 100 cm Zaaitijd: april tot einde juli Bloeiperiode: bloeit vanaf zes weken na zaaien. Bijzonderheden: Geeft bij laat inzaaien geen nectar, maar wel veel blauw stuifmeel. Geschikt als groenbemester	
Spurrie, Spargula arvensis Geschikte grondsoort: Kleur: wit Hoogte: 10 - 50 cm Zaaitijd: mei - sept Bloeiperiode: vanaf juni Bijzonderheden: groeit uitstekend op arme zandgrond.	
Witte klaver, Trifolium somniferum Geschikte grondsoort: alle grondsoorten Kleur: wit Hoogte: 15 cm Zaaitijd: mei - oktober	

Bloeiperiode: juni tot in de herfst Bijzonderheden:	
Zonnebloem, <i>Helianthus annuus</i> Geschikte grondsoort: Kleur: geel Hoogte: afh. Van de soort 90-300 cm Zaaitijd: maart-mei Bloeiperiode: vanaf juni Bijzonderheden:	

Drachtplantengids

Een uitstekende gids met informatie over de meeste drachtplanten vindt u hier:

<http://www.drachtplanten.nl>

Contactgezocht

Stuur deze pagina op naar KNNV afdeling Delfland Postbus 133, 2600 AC DELFT; of stuur een email aan: afdelingDelfland@knnv.nl

Ik heb de volgende mening over deze uitgave

.....

.....

.....

.....

.....

Bijgaand treffen jullie aan

- ☐ Ervaringen rond bloeiende bermen en borders
- ☐ foto's van bloeiende bermen en borders
- ☐ oude en huidige natuurwaarnemingen

☐ Ik heb de volgende vraag:

.....

.....

en stuur mij

- ☐ meer informatie over de KNNV
- ☐ de digitale nieuwsbrief KNNV Nieuws
- ☐ een zoekkaart voor het jaarthema
- ☐ een uitnodiging voor jullie openbare activiteiten

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Telefoon:

Email:

Haal de natuur in huis met een natuurrijke tuin.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen
en te beschermen. De KNNV maakt je wegwijzer in de natuur.

www.knnv.nl/afdelingDelfland

Deze uitgave bevat namen van planten om wilde bijen, vlinders en zweefvliegen voedsel te geven in de eigen tuin. En als de tuin groot is geeft het ook ideeën voor voerakkers. Dit in het kader van de jaar van de Bloeiende bermen en borders als onderdeel van het Jaar van de Bij. Deze dieren hebben het moeilijk. Een ieder kan daar een handje bij helpen, ieder naar zijn eigen behoefte en mogelijkheden. Want de tuin is vaak het eerste contact met de natuur.

De KNNV, de natuurvereniging voor Delfland.

De KNNV opent je ogen en hart voor de natuur. Met elkaar gaan we voor een natuurlijke leefomgeving.

